

План урока беларускай мовы

Клас: 4

Настаўнік: Ждановіч Алена Аляксееўна

Тэма: Прыметнік як часціна мовы. Абагульненне

Мэты: Абагульніць і сістэматызаваць веды вучняў аб прыметніку як часціне мовы. Замацоўваць уменне распазнаваць у сказе прыметнікі, вызначаць іх лік, род, склон. Адпрацоўваць навык напісання склонавых канчаткаў прыметнікаў адзіночнага і множнага ліку. Выхоўваць пачуццё павагі і сяброўства, узаемадапамогі, адказнасці.

Ход урока

1. Арганізацыйны момант.

- Сёння ў нас незвычайны ўрок. Гэта будзе цікавае падарожжа, поўнае небяспекі і нечаканасцей. У падарожжы ў вас будзе магчымасць праявіць сябе сапраўдным экіпажам, у якім дзейнічаюць законы дружбы, павагі адзін да аднаго, узаемавыручкі і ўзаемадапамогі.

2. Актуалізацыя ведаў вучняў пра прыметнік, яго ролю ў сказе

Звярніце, калі ласка, увагу на дошку, прачытайце запісаны сказ:

Мы адправімся ў падарожжа на караблі з экіпажам.

- Чаго, на вашу думку, не хапае ў гэтым сказе?

- Для чаго неабходны прыметнікі?

2.1. Дапаўненне сказа прыметнікамі (вусна)

Дапоўніце сказ прыметнікамі, каб ён стаў больш дакладным і прыгожым

3. Паўтарэнне (фронтальнае апытванне).

- Каб адправіцца ў падарожжа, трэба пабудаваць карабель. А каб пабудаваць карабель, трэба ведаць тэму і мэту нашага падарожжа. Хто сфармулюе тэму нашага падарожжа, назаве асноўныя пункты маршрута (выказванні вучняў)

- Якія мэты ставіць перад намі падарожжа? (паўтарыць ..., абагульніць....., замацаваць...)

- Што абазначае прыметнік?

- Як змяняецца прыметнік?

- Як вызначыць род, лік, склон прыметнікаў?

- Якія канчаткі маюць прыметнікі мужчынскага (жаночага, ніякага) роду?

4. Хвілінка чыстапісання.

- Атрымалася прыгожае судна. Адпраўляемся ў плаванне з порта Чыстапісання. На кожным караблі ёсць бартавы журнал. Бартавы журнал – журнал, які вядзецца ў час плавання на караблі для запісу назіранняў. Вашым бартавым журналам будзе сшытак. Рабіце запісы чыста і акуратна, каб іх маглі прачытаць не толькі вы, але і людзі, з якімі вы пажадаеце падзяліцца ўражаннямі ад падарожжа.

- Адкрыце бартавы журнал і запішыце дату пачатку нашага падарожжа, а затым матэрыял, які вы бачыце на дошцы.

лЛл ЛлЛ мМм Ммм млм лмл пл лю пла

хвалі карабель каманда плаванне

Вялікаму караблю – вялікае плаванне.

(Школьнікі робяць запісы ў сшытках, падкрэсліваюць у словах літаразлучэнні, вызначаюць канчаткі прыметнікаў)

5. Слоўнікавая работа

- Вось мы ўжо патрапілі ў мора Слоўнікавых слоў. Як толькі наш карабель трапіў у адкрытае мора, кок заўважыў, што амаль зніклі запасы правізіі. Высветлілася, што больш за ўсё на караблі зменшылася колькасць яблыкаў, морквы, бульбы і іншых прадуктаў. Зараз я - капітан (настаўнік). Я буду паказваць вам карткі з малюнкамі, а вы запішыце назвы прадметаў у свае бартавыя журналы.

- **У якім запісаным вамі слове літар больш, чым гукаў? Чаму?

6. Спалучэнне прыметніка з назоўнікам

- Па курсе нашага карабля – заліў Дружбы. Успомніце, з якой часцінай мовы сябруе Прыметнік?

- Утварыце ад назоўнікаў, што ў дужках, прыметнікі.

(Зіма) раніца, (вечар) змрок, (лес) возера, (калгас) сад, (ноч) неба.

7. Паўтарэнне пра род і канчаткі прыметнікаў.

На гарызонце паказаўся востраў Прыметнікаў. Але што гэта? За бортам – бутэлька. Бутэлька, аказваецца, незвычайная – унутры запіска. Пацікавімся, што ў ёй напісана:

“Дапамажыце! Мы любім строгі парадак. Але русалачка Арыель і яе сябры, гуляючы ў моры, гэты парадак парушылі. Размясціце нас па сваіх месцах, інакш мы загінем! Канчаткі прыметнікаў”.

(Новы) дом, сукенка, паліто, сшыткі.

(Малады) яблыня, дрэва, чалавек, гарады.

(Сіні) фарба, неба, васілёк, кветкі.

(Ціхі) вечар, ноч, надвор’е, дні.

7.1. Работа па варыянтах.

*Скласці сказ з адным са словазлучэнняў.

**Скласці сказ з адным са словазлучэнняў, вызначыць граматычную аснову сказа, падкрэсліць прыметнікі.

*** Скласці сказ з адным са словазлучэнняў, вызначыць род, лік, склон прыметнікаў.

8. Самастойная работа.

Мы трапілі на востраў Памылак. Тут жыве Памылка Памылкіна. Яна ніколі не вучыць правілы, а таму не ведае, як правільна пісаць словы. Вось і зараз яна патапталася па сказах, нічога не зрабіла і пабегла гуляць. Давайце ўставім літары ў словы і растлумачым іх напісанне Памылцы. (На дошцы запіс:

Лё...кі ветрык гоніць па хвалях невялік.. карабель. За далёк... гарызонтам паказа..ся зага..кав.., таямніч.. востраў.)

Дзеці самастойна выконваюць заданне, устаўляюць прапушчаныя літары, абазначаюць канчаткі прыметнікаў.

***Вучань, які першы выканаў заданне, тлумачыць напісанне слоў з прапушчанымі літарамі.

9. Фізкультхвілінка (музычная).

10. Скланенне прыметнікаў (некалькі вучняў працуюць каля дошкі).

Наш карабель прыпыніўся ў порце горада Скланення. Палова ўсіх жыхароў горада жыве на вуліцы Адзіночнай, а другая палова – на вуліцы Множнай. Вось і палова нашага экіпажа (*,**) зменіць па скланавых пытаннях словазлучэнні **смачная цукерка, зяленая дрэва, новы сшытак (па выбару вучняў)**, а другая палова (***) – словазлучэнне **родныя браты**.

11. Групавая работа.

Рабяты! Нашаму караблю паграджае небяспека. Наперадзе – рыф! Каб пазбегнуць сутыкнення, вам неабходна выканаць заданне пэўнай цяжкасці. Я ведаю, што ў вас усё атрымаецца. Пспехаў!

**Дапоўніце тэкст прыметнікамі.*

Грэе сонца. Зямля адтала. Пабеглі ручайкі. Расцвілі кветкі.
Высока ў небе заліваецца жаваранак.

**Запішыце прыметнікі ў патрэбным склоне. Вызначце іх канчаткі, склон.

Гаспадар быў рады (дарагі) _____ () гасцю.
Я намаляваў для мамы (яркі) _____ () кветку.
На (шырокі) _____ () палях спее жыта.

***Дапішыце канчаткі прыметнікаў, вызначце іх склон.

Патрапіўся на дарозе маленьк..... Паўліку снапок лёну. Снапок быў важкі, з буйн..... галоўкамі. Пашкадаваў хлопчык чалавеч..... працу. Узяў ён снапок і аднёс дадому. Зімой успомніў Паўлік пра леташн..... знаходку. Дастаў ён лёгк.... снапок і паставіў у заснежан.... садзе. Раніцай прыляцелі галодн..... птушкі і паласаваліся смачн..... насеннем.

12. Абагульненне.

Малайцы! У вас атрымалася абмінуць рыф. Заўважце, што наш карабель узяў курс дадому. Каб зваротны шлях прайшоў хутчэй, давайце ўспомнім, з якімі прыгодамі на ўроку вы сустрэліся? (адказы вучняў)

13. Рэфлексія.

- Што ў сённяшнім падарожжы вам найбольш запомнілася?
- Якія прыгоды вам найбольш спадабаліся?
- З якімі цяжкасцямі ў падарожжы вы сутыкнуліся?
- Чаму вы навучыліся за час падарожжа? Што зразумелі?